

Yapı Kùltürü ve Sùrdürülebilir Kentsel Gelişim:

Avrupa Mimarlık Politikası Forumu Hamburg Toplantısından Notlar

Tuğçe Selin Tağmat

MİMARLIK'ın daha önceki sayılarında da yer verdiğimiz üzere, Temmuz 2000'de Paris'te kurulan Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu (*European Forum for Architectural Policies-EFAP*) Avrupa Birliği'ne üye ülkeler arasında mimarlıkla ilgili konularda işbirliği kurmayı amaçlayan ve hükümetler arası bir örgüt olarak, bu konuda iletişim ve paylaşım sağlamak üzere, kurulduğundan beri farklı AB dönem başkanlıklarında bir dizi etkinlik ve toplantı gerçekleştiriyor. 26-27 Nisan 2007 tarihlerinde Hamburg'da gerçekleştirilen Avrupa Mimarlık Politikaları toplantısı "Sùrdürülebilir Kentsel Gelişim İçin Yapı Kùltürü" teması ile gerçekleştirilen bir buçuk günlük bir konferans ve Forum'un çalışma toplantılarından oluşuyordu. Avrupa ülkelerinde mimarlık ortamını temsil eden kamu kuruluşları, meslek örgütleri ve çeşitli alanlarda çalışan mimarlık kuruluşlarının katılımında bulunduğu toplantı programına Mimarlar Odası, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Müsteşarı Sabri Erbakan'ın da yer aldığı bir delegasyon olarak katıldı. Toplantının en ilgi çekici bölümü, Avrupa'da kentlerin büyümesinde yapı kùltürünün itici bir güç olarak kullanılışını gösteren örnek projelerin sunumuydu. Ayrıca, mimarlık ve mühendislik pratiklerinin yakın diyalog ile çalışması sonucunda ortaya çıkan, estetik açıdan üstün özellikler sergileyen mühendislik ürünlerini gösteren sunuşlar da yapılı çevrenin oluşumunda rol alan meslek dallarının birbiriyle ilişkisinin önemini ortaya koydu.

Almanya Dönem Başkanlığı'nın evsahipliği yaptığı Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu (EFAP) konferansı ve çalışma toplantıları 26-27 Nisan 2007 tarihlerinde Hamburg'da Bucerius Hukuk Okulu'nun toplantı salonunda gerçekleştirildi. "Sùrdürülebilir Kentsel Gelişim İçin Yapı Kùltürü" temasıyla düzenlenen konferansın amacı, yaşam kalitesinin artırılması ve kentlerdeki koşulların iyileştirilmesinde mimarlığın ve yapı kùltürünün rolünü vurgulamaktı.

Konferansın büyük bir bölümünün Alman konuşmacılardan ve özellikle kamu görevlilerinden oluşması nedeniyle, Helsinki’de yapılan bir önceki toplantıdaki konuşmacı ve konu çeşitliliği bu toplantıda gözlemlenemedi. Bununla birlikte, toplantının Almanya’da yapılmasının en önemli yanı Almanlara özgü “*baukultur*” kavramının mimarlık politikalarına ilişkin yapılan tartışmalara getirdiği farklı bakış açıları oldu.

Baukultur kavramının nasıl algılandığına kısaca değinmek gerekirse, yapılı çevre bütününe ifade eden ve bu çevrenin yapımı ve sürdürülmesiyle ilgili tüm eylemlere gönderme yapan *Bau* (bina, yapı) ve ulaşılması ve desteklenmesi gereken yapı ve yaşama ilişkin kalite standartları üzerine geniş bir mutabakat alanını tanımlayan *Kultur* (kültür) kelimelerinden oluşan *baukultur* ifadesi, bu içeriğiyle mimarlık, mühendislik, kentsel ve mekânsal planlama, trafik yönetimi, yapı sektörü, kamusal ve özel işverenler gibi yapılı çevrenin oluşumuna katkıda bulunan tüm eylem alanlarını içine alıyor. Bu anlamda *baukultur* kavramı tam da Forum’un amaçladığı, yapılı çevreyi oluşturan ve kullanan tüm taraflara nitelikli mimarlığın yapı ve yaşam kalitesine etkisinin anlatılması hedefiyle paralellik taşıyor.

Konferans genelinde yapılan sunuş ve değerlendirmelerde de *baukultur* kavramı sıkça vurgulandı; hatta yapılan çevirilerde *baukultur* kelimesinin orijinalinin korunması konusunda da bir hassasiyet vardı. Bununla birlikte aslında zaten bugüne kadar Forum kapsamında yapılan tartışmalarda kullanılan yapı kültürü ifadesinin *baukultur* kavramının içeriğiyle paralellik taşıdığını ve bu konuda gerekli bilincin sağlandığını söyleyebiliriz.

Konferansın açılış konuşmacılarından **Hamburg’un Kentsel Gelişim ve Çevreden Sorumlu Senatörü Axel Gedaschko** Hamburg’un hem bir yenilenme ve dönüşüm içinde olan, hem de bu geçiş dönemini geleneksel yapısının bir devamı olarak değerlendiren bir kent olduğunu ifade ederek, kentteki yüksek yaşam kalitesinin sürdürülebilir gelişme anlayışına önem vermelerinden kaynaklandığını vurguladı. **Ulaşım, İnşaat ve Kentsel Konulardan Sorumlu Federal Bakan Wolfgang Tiefensee ve Federal Bakanlık Sekreteri Engelbert Lütke Daldrup** yapı kültürü kavramının inşaat sanayinin bütününe ve planlama, inşaat, yenileme, mühendislik, peyzaj ve kentsel planlama gibi bir çok alanı içine aldığını ifade ederek, yapı kültürü konusunun yalnızca teknik bir konu olmadığını, doğrudan toplumu ilgilendirdiğinin altını çizdiler. Ayrıca, Almanya’da devletin bir inşaat politikası bulunmadığını fakat kaliteye ilişkin kriterlere sahip olduklarını belirterek, yakın bir tarihte, yapı kültüründen sorumlu bir federal vakıf kurdukları haberini verdiler.

“**Yerel ve Ekonomik Bir Faktör Olarak Yapı Kültürü**” konulu bir tematik sunuş gerçekleştiren **Prof. Jörn Walter**, inşaat sürecinde genellikle ekonomik özelliklerin dikkate alınmasını ve kültürel boyutun genellikle arka planda kalmasını eleştirdi. Ayrıca, nitelikli yapıların aynı zamanda medya imgesine sahip olmasının öneminden bahsederek, bu

imgenin toplum üzerinde yarattığı izlenimin mimarlığı ve yapı kültürünü daha bilinir hale getirebildiğini de ekledi. “Yıldız mimarlar”ın da benzer bir medya imgesine sahip olduklarını ifade eden Walter, bu yönden pek çok yıldız mimarın yapı kültürü önünde yeni perspektifler açabileceğinden ve kendileri üzerindeki medya ilgisini yapı kültürü üzerine de odaklamaları gerektiğinden söz etti. Yapı kültürünün geliştirilmesi için, kentsel gelişim ve mühendislik projelerinin bir yandan yüksek düzeyde tasarım kalitesine, diğer yandan da toplumsal olarak kabul edilebilir bir içeriğe sahip olmaları gerektiğini söyledi.

“Kentlerin Büyümesinde İtici Bir Güç Olarak Yapı Kültürü” temalı bir sunuş gerçekleştiren **Prof. Jan Gehl**, Almanya’nın AB Dönem Başkanlığı kapsamında yürüttüğü ve Avrupa kentlerinde kentsel gelişim için yapı kültürünü araç olarak kullanan çeşitli ölçekteki başarılı projeleri biraraya getiren bir araştırmayı aktardı.¹ Bu araştırma planlama, ihale ve inşaat yönetimi süreçlerinin kaliteye dayalı olarak yürütülmesinin Avrupa kentlerinin sürdürülebilir gelişimine katkıda bulunduğu fikrinden hareketle, çeşitli kentlerden projeleri yerel özellikler, farklı alanları birbirine bağlayabilme niteliği, yoğunluk, karışık işlevlerinin birarada kullanılması, uyarlanabilirlik, yüksek nitelikli kamusal alan sağlama, farklı meslek ve karar gruplarının birarada karar alma sürecini işletmesi ve kullanıcıların planlama sürecine katılımı gibi kalite kriterlerine bağlı olarak değerlendiriyor. Böylece bir alana yapılan basit bir eklemekten, bütün bir kenti baştan sona etkileyen bir yapı veya ulaşım sistemine kadar çok farklı ölçeklerde yapılan bölgesel ve kentsel müdahaleler örnekleniyor. Gehl projeleri aktarırken yaptığı analogide, kentlere yapılan farklı ölçekteki müdahaleleri aynen vücudu rahatlatan bir masaja benzeterek, bunun akupunktur misali noktasal bir müdahale, bölgesel bir masaj benzeri orta ölçekli bir proje veya tüm bir masaj olarak adlandırabileceğimiz kentin tümünü içine alan bir program olabileceğinden bahsetti.

Avrupa Komisyonu Bölgesel Politika Genel Müdürlüğü’nden **Dr. Michel-Eric Dufeil**, **“AB Yapısal Politikası’nda Yapı Kültürü Faktörü”** konulu konuşmasında AB politikalarında yapı kültürünü etkisi altına alan yeterlilikler ve standartlar gibi konularda genel bir çerçeve çizerek ülkelerin ortak bir stratejik gündemde ilerlemelerini sağlamaya çalıştıklarından ve yapı kültürünün esasen ulusal programlar üzerine kurulu bir sistem üzerinden gelişebileceğinden bahsetti. Avrupa kentlerinde sürdürülebilir gelişim için önem kazanan konuları çevre politikaları ile ekonomik kalkınma arasındaki bağın güçlendirilmesi, çevresel maliyetlerin düşürülmesi, araştırmaların ve yeniliklerin özendirilmesi, geleneksel enerji kaynaklarına yönelerek alternatif ve yenilenebilir kaynaklara önem verilmesi olarak sıraladı. Ayrıca, şu

¹ **“Baukultur” as an Impulse for Growth: Good Examples for European Cities**
(www.mo.org.tr/UIKDocs/goodexamplesreport.pdf)

andaki AB politikasının yapı kültürünün geliştirilmesi yönündeki bölgeler, uluslar ve sınırlar arası işbirliği projeleri ve ağlarını desteklediğini de ekledi.

Mühendis **Prof. Dr. Jörg Schlaich** “Yapı Kültürü ve Mühendislik” başlıklı sunuşunda, teknik, sosyal ve kültürel sorumlulukları olan kentsel gelişim konusunun yalnızca bir meslek dalının konusu ve sorunu olamayacağını ve önemli olanın planlamayı işbirliği içinde gerçekleştirerek sonuç ürünün kalitesini sağlamak olduğunu belirtti. Schlaich’in sunuşu mimarlar ve mühendisler arasında işbirliğinin önemini vurgulayan ve bu işbirliğiyle ne kadar başarılı ve nitelikli ürünler ortaya çıkabileceğini sergileyen çok ilginç bir sunuş oldu. Çeşitli köprü sistemlerinin gösterildiği bu sunuşta teknolojik bakış açısının yanı sıra estetik kaygıların da göze çarptığı çok yenilikçi ve farklı seçenekler sunan köprü örnekleri yer alıyordu.

Tanınmış Alman mimarlardan **Julia Bolles-Wilson** ise “Yapı Kültürü ve Mimarlık” temasını işlerken, mimarlık ürününün son kalitesinde temel olarak etki sahibi olan üç konu olduğunu ifade etti: eğitim/deneyim (müfredat, Bolonya süreci, mimarlık enstitüleri, genç mimarların teşvik edilmesi, yarışmalar...), iletişim/tartışma (eleştiri, farklı alanların birbirleriyle iletişimi...) ve kalite denetimi/değerlendirme (kamusal denetim ve belediye prosedürleri...).

Konferansta konuşma yapan Federal Mimarlar Odası (BAK) ve Mühendisler Odası (BIngK) Başkanları Avrupa’daki mimarların mimarlık politikası oluşturmak üzere mühendisleri de katkı vermeye çağırdıkları bir ortam olması açısından Forum’a önem verdiklerini ifade ettiler.

Konferansta sunuş yapan **Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE) Başkanı Jean-François Susini** ise Avrupa’da etkinlik gösteren Architectuur Lokaal (Hollanda), Architekturstiftung (Avusturya), Maisons de l’Architecture (Fransa) gibi kamusal ve özel mimarlık ve kentsel çevre ağları ve örgütlenmelerine ilişkin genel bir portre çizdi.

Konferansın birinci gününün sonunda yapılan panellerden ilkinde yapı kültürünün ekonomik kalkınmayla ilişkisi ikincisinde ise sosyal gelişmeyle ilişkisi ele alındı. Aralarında çeşitli Avrupa ülkelerinden mimar, mühendis, kamu görevlisi ve firma yöneticisi katılımcıların bulunduğu panelde, yapı kültürü anlayışının hem ekonomik hem de sosyal açılardan avantajlı yönleri olduğunun yapı sektörünün ve kamu yönetiminin tüm aktörlerine aktarılması gerektiği; mimarlığın tanımı itibarıyla kamusal bir eylem olduğu ve sosyal katılımın olmadığı bir planın başarılı olmasının güç olduğu; sosyal ve kültürel altyapısını bilmediği bir ülkede veya kentte çalışan bir mimarın mutlaka orada kamu idaresiyle sağlıklı bir iletişime girmesi ve yerel bir ortakla çalışması gerektiği; yapı kültüründen yoksun kalmanın toplumsal ayrılmaya neden olabildiği; yapı kültürü politikasına sahip çıkmanın tüm bu açılardan önemli olduğu vurgulandı. İkinci günün sonunda yapılan panelde ise Avrupa’nın çeşitli kentlerindeki mimarlık ve yapı kültürü kuruluşlarından ve ayrıca Avrupa çapında etkinlik gösteren European

ve Holcim gibi mimarlık ödöl ve programlarını yürüten kuruluşlardan temsilciler bu tip örgütlenmeler gözünden yapı kültürü konusunu değerlendirdiler.

Forum programının yarım günü ise örgütlenmenin çalışma toplantılarına ayrılmıştı. Bu toplantılarda, Forum'un tüzel kişiliğinin resmi olarak kurulduğu duyurularak, taslak eylem planı değerlendirildi. Şu ana kadar çalışmalarına başlayan "Yapılı Çevrede Kalite" ve "Toplumda Yapılı Çevre Bilinci" Çalışma Grupları çalışmaları süresince izleyecekleri genel yaklaşımları aktardılar.²

Forum programı süresince Mimarlar Odası'nın yürütmekte olduğu Mimarlık Politikası kampanyası, yapılan broşürün dağıtılmasıyla katılımcılara aktarıldı. Forum'a bir önceki Genel Kurul'da üye olan Mimarlar Odası, tam üyeler arasında bulunuyor.

Bir sonraki Forum toplantılarının 11-12 Ekim 2007 tarihlerinde Portekiz'de ve 16-17 Haziran 2007'de Slovenya'da gerçekleştirileceği duyuruldu.

AVRUPA'DAN ÖRNEK PROJELER:

"Kentlerin Büyümesinde İtici Bir Güç Olarak Yapı Kültürü" *

** "Baukultur" as an Impulse for Growth: Good Examples for European Cities*

www.mo.org.tr/UIKDocs/goodexamplesreport.pdf

"Dağılmadan Yeniden Konsantrasyona": Glasgow - İSKOÇYA

İskoçya'nın Glasgow kentinde, 1954 yılından bu yana beş farklı uydu kente dağılma politikasının ardından, yeniden konsantrasyon sağlayarak toplamak amacıyla yaya-araç ulaşımının yeniden düzenlenmesi projesinde, bir ticaret kenti haline gelen Glasgow'un yeniden çalışılabilir ve yaşanabilir bir kent merkezine sahip olması için projeler gerçekleştiriliyor. Kentin merkezinde yaşayan nüfus, dağılma politikasının başlamasından bu yana 1 milyon kişiden 700 bine kadar düşmüş. Bu kapsamda, yeni bir kamusal alan programı devreye sokularak, bazı yollar sadece yayaların kullanımına ayrılıyor ve Grant Sokağı kent

² Toplantı belgelerine www.mo.org.tr sayfasındaki sol menüden "Mimarlık Politikaları" bölümünden ulaşabilirsiniz.

merkezinde bir kentsel kasaba haline getiriliyor. Özellikle 1968 yılında kentte yaşanan kasırga felaketinde, kentin içindeki geleneksel taş binaların sağlamlığı gözler önüne serildikten sonra, kent merkezinin yıkılıp yeniden yapılmasının yerine bir yenilemeden geçmesi kararına varılması bu programın en önemli nedenlerinden biri olmuş. Glasgow kenti İskoçya Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen bu kamusal alan projesiyle bir kentin kendine yeniden güven duyarak merkezinde yaşayan kentlilere nitelikli tasarım müdahaleleri sonucunda yeniden kamusal alanlarını vermesi konusunda önemli örneklerden biri.

“Kaliteli Bir Kamusal Altyapı”: Bordeaux - FRANSA

Tarih boyunca şarap üretimi ve limanıyla ön plana çıkan Bordeaux, son dönemlerde her iki açıdan da önemini kaybetmiş durumda. Kentin Roma zamanına kadar uzanan zengin mimarlık mirasının farkında olan Bordeaux Kent Yönetimi 1996’dan bu yana nitelikli bir dizi kamusal proje gerçekleştirerek kente yeniden önem kazandırmayı hedefleyen bir program başlatmış. Bu programın en önemli taşlarından birini, 2000’de tamamlanan ve Richard Rogers tarafından yapılmış Adliye Binası (*Tribunal de Grande Instance*) oluşturuyor. Bu bina hem kamusal bir simge oluşturuyor, hem de çevredeki tarihi dokuyu zenginleştiriyor. Bunun yanı sıra, 2007 yılı itibarıyla kent yaklaşık 43,7 kilometrelik ve üç hatta çalışan bir tramvay sistemini devreye sokmayı hedefliyor. Kültürel mirasa zarar vermemek amacıyla gücünü ray sisteminden alan ve yukarıda tellere sahip olmayan bu tramvay sistemi Avrupa’da bir ilke imza atıyor. Kentin bazı bölgeleri yayalaştırılıyor, bazı bölgelerde ise bahçeler, konutlar ve eğitim yapıları geliştiriliyor. Tüm bu açılardan Bordeaux, iyi tasarımın kentin onur ve güvenliğini artırmak konusundaki rolünü çok iyi bir şekilde örnekliyor.

“Tek İşlevliden Çok İşlevliye”: Melbourne – AVUSTRALYA

1980’lerde diğer birçok şehir gibi Melbourne da alışveriş merkezlerinin istilası, konut alanlarının kent dışına kayması ve neredeyse yaşamayan tek işlevli bir ticaret kenti haline gelmesi sonucunda gerileme dönemine girmiş. Bunun üzerine hükümet tarafından 1985 yılından itibaren kenti yeniden canlandırmak için gerçekleştirilen bir program kapsamında, kentte yaşamayı teşvik edecek birtakım vergi indirimleri sağlanıyor ve konut gelişiminin kent içine çekilmesi için imar ve planlama yönetmeliklerinde çeşitli değişikliklere gidiliyor. Ayrıca kent yönetimi, mevcut yapı stokunun değerini göstermek için bir dizi binayı dönüştürüyor. Ayrıca sokak mobilyaları, ağaç düzenlemeleri ve genişletilmiş kaldırımlar aracılığıyla sokak yaşantısı da zenginleştiriliyor. Melbourne örneği, hem kent ve kentliler açısından ciddi toplumsal kazanımlar getirmesi, hem de merkeze odaklanma sonucunda yaşama alanlarından hizmetlere ulaşmanın kolay olması nedeniyle enerji tasarrufu sağlayarak çevresel kazanım getirmesi açısından önem kazanıyor.

“Tutarlılık Yoluyla Kalite”: Berlin Kent Merkezi – ALMANYA

Berlin kent merkezinin yeniden inşa edildiği proje bütününde, yüksekliklerin belirli bir sınırdaki tutulması, sokak genişliklerinin belirlenmesi, tüm binaların yüzlerini sokağa dönmelerinin sağlanması ve kamusal alana açılmaları şartı getirilmesi, yeni oluşturulan kent dokusunda tutarlılığı sağlıyor. Pek çok kentte modern gelişime çözüm olarak yüksek binaların kullanıldığı günümüzde, Potsdamer Platz bölgesi örneği, kamusal mekanların oluşturulmasında genel bir tutarlılığa sahip olunmasının bireysel mimari ifadelerden daha önemli olduğunu göstermesi açısından önem kazanıyor.

“Sürdürülebilir Tersaneler”: Bo01 / Malmö - İSVEÇ

1973 yılında ekonomisi gemi inşası üzerine kurulu olan Malmö’nün en büyük tersanesi Kockum’un 1980 yılında kapanması ve buradaki işgücünün %25’lik bir kısmı olan 40.000 kişinin işsiz kalmasının ardından Malmö kenti kendine yeni bir tanım getirmek zorunda kalmış. Bunu ilk adımları olarak Malmö’den Kopenhag’a inşa edilen bir köprü aracılığıyla kent Danimarka ile daha yakın bir şekilde ilişkilendirilmiş. Kent merkezini geliştirmek için ise Bo01 adı verilen bir kentsel gelişim projesi kapsamında genel bir planlama anlayışı dahilinde farklı mimarların yapılarından oluşan sürdürülebilir bir yerleşim birimi oluşturulmuş. Bu projenin Avrupa’nın en önemli kentsel gelişim projelerinden biri olduğu ifade ediliyor.

“Kör Noktadan Kültür Kentine”: Temple Bar / Dublin – İRLANDA

Dublin’deki Temple Bar bölgesinin yeniden düzenlenmesi için ilk adım 1990 yılında bu konuda açılan bir yarışmayla başlıyor. Bunun öncesinde, neredeyse bir kör nokta halinde olan bu bölgeye bir otobüs terminali yapılması öngörülüyor ve bu proje gerçekleştirilmeden önce geçiş döneminde buradaki binalar sanatçılar ve öğrencilere düşük ücretlere kiralanıyor. Zamanla canlanma potansiyeli farkedilen bu bölgedeki kentsel dokunun korunması ve kültürel kimliği güçlenen bölgeye yeni kültürel işlevler verilmesi fikri benimseniyor. Dublin kentindeki bu bölge, konutların kiralanması yoluyla belirli bir kesimin kent merkezine çekilebileceği ve ayrıca yaratıcı insan toplulukları için ilgi çekici etkinlikleri bu alana yaymanın kent merkezlerini canlandırabileceğini gösteriyor.

“İnsanlar, Mekânlar ve Ulaşım”: Bogota – KOLOMBİYA

Bogota’da 1998 yılından beri gerçekleştirilen bir dizi kentsel yenileme ve toplu taşıma projesi sonucunda kent yaşamındaki kalitede ciddi anlamda bir yükselme gözlemlenmiş. Kentin yüksek suç oranı olan çöküş bölgesinde belli bir alandaki binalar yıkılarak, yeni bir plaza oluşturulmasının ardından elde edilen kamusal alan kente yeni bir nefes alma mekânı sağlıyor. Ayrıca günün yoğun saatlerinde araç kullanımı sınırlandırılıyor ve haftanın

referandumla belirlenen bir günü araçsız gün ilan ediliyor. Araç kullanımının azaltılmasını teşvik etmek için hızlı bir otobüs transfer sistemi geliştiriliyor ve bisiklet yolları yapılıyor. Kentteki yaklaşık 1200 reklam panosu kaldırılarak, görsel kirlilik azaltılıyor. Tüm bu düzenlemelerin yanı sıra, kentteki düşük maliyetli konutların yenilenmesi, 48 yeni okul inşa edilmesi, üç büyük kütüphane yapılması gibi girişimlerle sosyal ve kültürel altyapı da geliştiriliyor.

“Bir Katalizör Olarak Vatandaşların Katılımı”: Holmbladsgade / Kopenhag – DANİMARKA

Kopenhag’ın sosyal sorunların yaşandığı bir çöküntü alanı olan Holmbladsgade bölgesinde koşulları iyileştirmek için 1990 yılından bu yana gelişmiş bir toplu taşıma sistemi, kamusal mekanlar, kültür ve spor tesislerini katalizör olarak kullanmaya dayalı olan bir proje yürütülüyor. Güzel bir peyzaj ve mimarlık projelerini sosyal programlarla birleştirmeyi amaçlayan proje kapsamında inşa edilen yeni bir metro istasyonu, eski bir binanın yenilenmesiyle elde edilen yeni bir kütüphane ve bahçeler, spor alanları, paten alanı ve amfityatro gibi kamusal alanlar kentin bu bölgesindeki yaşama canlılık veriyor. Ayrıca bölgedeki kumsal alanına yapılan yeni düzenleme bir rekreasyon alanı olarak öne çıkıyor. Tüm bu yapılan projelerde halkın katılımının sağlanması ve de gençlerin katılımı için bir gençlik kurulu kurulması programın özgün yanı.

“Garnizondan Sürdürülebilir Yerleşime”: Vauban / Freiburg – ALMANYA

Avrupa’da demir perde döneminin bitişinin ardından Fransa Silahlı Kuvvetleri’nin Freiburg kentinden ayrılmaya karar vermesi ve yaklaşık 6 bin kişilik bir kuvvetin yer değiştirmesi sonucunda kentteki askeri yapıların büyük bir bölümü tamamen kullanım dışı kalmış. Almanya Federal Devleti’nin mülkiyetine geçen bu alan, 1992 yılında Freiburg Kent Konseyi tarafından satın alınıyor. 1994 yılında buradaki askeri alanı yeniden kent dokusuna kazandırmak ve sürdürülebilir bir yerleşim yeri kazanmak üzere bir proje yarışması açılmasının ardından, yeni altyapı projelerinin de desteğiyle Freiburg kenti yeni bir modernliğe doğru yol alıyor. Yeni düzenlemelerde özellikle sıkı imar kuralları getirilmesi ve kamu yönetiminin öncülüğüyle iyi tasarımın desteklenmesi, bu kentsel dönüşüm projesini örnek hale getiriyor.

“Bir Değişim Stratejisi Olarak Mimarlık”: Bilbao – İSPANYA

1980’li yıllarda demir ve çelik endüstrisine dayalı ekonomisinin çöküşüyle yalnızca kendi metropoliten alanı değil aynı zamanda bölgesel ekonomisi de ciddi anlamda zarar gören Bilbao kenti hem kendini yeniden şekillendirmek hem de endüstriyel geçmişinden gelen imajını yeniden çizmek zorunluluğu duyarak, 1989 yılında geleceğe yönelik bir master plan

kabul etmiş. Hizmete dayalı bir ekonomiye geçiş yapan kentin nehir kıyısındaki bant boyunca yeni bir gelişim stratejisi izlenmesine dayalı olan plan kapsamında inşa edilen Guggenheim Müzesi bir yandan kent için sembolik bir imge oluştururken, diğer yandan da ziyaretçiler için bir çekim merkezi olmasıyla kent yaşamını canlandırıyor. Böylece, yapı kültürünün bir kentin ekonomisini ve bölgesel konumunu nasıl değiştirebileceğini örnekleyen başarılı bir proje ortaya çıkıyor.

“Süreklilik ve Değişim”: Toledo – İSPANYA

İspanya'ya 1560'lı yıllara kadar başkentlik yapan Toledo, yaklaşık 60 binlik bir nüfusa sahip olmasının yanısıra, günübirlik gelen ve altyapıya oldukça yük getirmesine karşı kent ekonomisine fazlaca gelir getirmeyen yılda yaklaşık 1 milyon ziyaretçiye sahip. Bu yoğunluk kentte ciddi bir tıkanıklığa yol açıyor. Tarihi kent merkezindeki yoğunluğu azaltmak için yapılan bir dizi düzenlemeden en önemlileri, tarihi alanın girişine yaklaşık 110 araçlık bir otopark yapılması ve bu alana giriş için yürüyen merdivenden oluşan yeni bir sistem yapılarak araç girişinin kısıtlanması olarak özetlenebilir. Böylece Toledo şehri hassas bir tarihi sit alanında nasıl yenilikçi bir yaklaşım izlenebileceğini örnekliyor.

“Trafik Alanından İnsan Mekânına”: Sankt Hans Meydanı / Kopenhag – DANI MARKA

Kopenhag'ın tarihi bölgesinin dışında kalan ve uzun yıllarca işçi sınıfının konut alanı olarak kullanılan Nørrebro bölgesi, fiyatlar açısından uygun yaşam koşulları içermesi nedeniyle zamanla gençler ve öğrencilerin yaşadığı bir yer haline gelmiş, fakat tüm tarihi boyunca çekici kentsel mekânlardan yoksun kalmış bir alan. Sankt Hans Meydanı ise 1993 yılında kentin genelinde uygulanan bir kentsel yenileme programı kapsamında Nørrebro'da yenilenerek yaşam kalitesini yükselten ilk kamusal alan niteliğini taşıyor. Trafiğin yeniden düzenlenmesi ve meydana granit taş kaplama ve sanatsal nitelikteki sokak elemanları gibi küçük müdahalelerle meydan yeniden hayat buluyor. Bu örnek, iyi tasarlanmış bir kamusal alanın bütün bir yerleşim biriminin yeniden canlanması için nasıl katalizör görevi gördüğünü ve kentin yeniden doğuşunun bir simgesi haline gelebildiğini göstermesi açısından önemli bir örnek oluşturuyor.